

Predavanje profesora Pekke Kettunena

UDK 352/353(480)(047)

Dana 13. travnja 2012. u organizaciji Instituta za javnu upravu i Studijskog centra za javne financije i javnu upravu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu profesor Pekka Kettunen s finskog Sveučilišta Jyväskylä održao je predavanje *Okrupnjavanje lokalnih jedinica u Finskoj*.

Predavanju je pristustvovalo više desetaka članova Instituta za javnu upravu, članova drugih institucija, profesora i suradnika Pravnog fakulteta i Fakulteta političkih znanosti, studenata i drugih. Moderatorica predavanja bila je dr. sc. Anamarija Musa, docentica na Katedri za upravnu znanost i voditeljica međunarodne suradnje Instituta. Prije negoli je riječ preputila profesoru Kettunenu, sudionike je ukratko upoznala s njegovom znanstvenom djelatnošću u domeni javne uprave i politologije.

Kettunen je najprije ukratko opisao teritorijalno ustrojstvo i ulogu lokalnih jedinica u Finskoj, zatim je objasnio čime su uvjetovane reforme i opisao njihov slijed te je konačno pristupio vrednovanju provedenih reformi. U Finskoj je broj lokalnih jedinica smanjen za četvrtinu (s 445 jedinica u 2006. na 336 jedinica u 2011.), temeljem zakonske reforme iz 2006. Lokalne jedinice u Finskoj imaju široki samoupravni djelokrug (socijalna i zdravstvena zaštita, obrazovanje, kultura i šport, zbrinjavanje otpada, i drugo), a lokalne poslove financiraju vlastitim porezima i državnim potporama. S obzirom na to da manje jedinice raspolažu s manje financijskih sredstava, kvaliteta javnih usluga u takvim jedinicama bila je lošija od kvalitete istovrsnih usluga u većim jedinicama s većim financijskim kapacitetom. To je dovelo do nejednakosti građana i povrede njihovih temeljnih prava, pojasnio je Kettunen. Intencija je zakonodavca bila da reorganiziranjem sustava socijalne i zdravstvene zaštite poboljša kvalitetu tih javnih služba te svede na minimum nejednakost njihovih korisnika. Tako je određeno da navedene službe moraju biti organizirane za pružanje usluga minimalnom broju od 20.000 stanovnika, a lokalne jedinice

imale su mogućnost izbora hoće li taj cilj ostvariti suradnjom s drugim lokalnim jedinicama ili međusobnim spajanjem. Spajanje lokalnih jedinica bilo je potpomognuto državnim financijskim sredstvima, što ga je učinilo zanimljivim lokalnim vlastima.

Finska vlada ustraje na daljnjem jačanju kapaciteta lokalnih jedinica putem njihova okrupnjavanja, ali opći konsenzus o optimalnom broju jedinica još ne postoji. Ocjenjujući uspješnost reformi, Kettunen je najprije iznio reakcije javnih službenika na reformu. Kao prednosti spajanja oni su vidjeli pojačan financijski i ljudski kapital, a kao mane udaljenost služba od građana i troškove reforme. Sam je istaknuo kako je upitno znači li okrupnjavanje dugoročno zaista uštedu i povećanje efikasnosti te upozorio da i prevelike lokalne jedinice mogu biti ekonomski neefikasne. Svi naponi trebaju biti usmjereni osiguravanju i zadržavanju jakih jedinica. Kako nejednaka gustoća naseljenosti i rastući trend seljenja u velike gradove utječu na proces teritorijalnih promjena, na kraju izlaganja Kettunen je prikazao demografske prilike u Finskoj i politiku koja bi osigurala ravnomjerniju gustoću naseljenosti. Na kraju je istaknuo krucijalno značenje privatnog sektora jer financijski kapacitet lokalnih jedinica ovisi o profitu koji taj sektor stvara.

Nakon predavanja profesor Kettunen odgovarao je na pitanja, kao što su je li i kako financijska kriza utjecala na proces okrupnjavanja lokalnih jedinica; što očekivati u budućnosti – daljnje okrupnjavanje ili fragmentaciju; kakva je reakcija građana na provedene reforme; kakav je utjecaj privatnog sektora na reforme; koliko je razvijena suradnja lokalnih jedinica u pružanju ostalih javnih služba, i druga.

*Iva Lopižić**

* Iva Lopižić, asistentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant at the Chair of Administrative Science, Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: iva.lopizic@pravo.hr)